

Analyse effecten crematorium

Gemeente Gorinchem

B1517CA1/20150512

Verantwoording

Projectnaam : Procesbegeleiding aanbesteding crematorium

Projectnummer : B1517CA1

Documentnummer : B1517CA1/20150518

Status : In bewerking

Versie : 0.1

Datum : 5 oktober 2015

Opdrachtgever : Gemeente Gorinchem

Postadres : Postbus 108

Postcode & Plaats : 4200 AC Gorinchem

Contactpersoon : F. van der Koelen

Telefoonnummer : 0183-659430

E-mail : F.v.d.Koelen@gorinchem.nl

Auteur(s) : P. van Engelen-Hoving

Controle : C. Smulders

Akkoord : _____

Vrijgave : _____

Inhoud

1	Inleiding	I
2	Huidige situatie	II
2.1	Behoeftte en capaciteit	II
2.2	Analyse lijkbezorging	III
2.3	Huidige exploitatie	IV
2.4	Beoogde realisatie crematorium	IV
3	Effecten crematorium	VI
3.1	Inleiding	VI
3.2	Uitgangspunten	VI
3.3	Ontwikkeling lijkbezorgingen	VII
3.4	Ruimtelijk effect	VIII
3.5	Financieel effect	IX
3.6	Samenvattende conclusie	X
Bijlage A.	Behoeftte en capaciteit De Haarhof	XII

1 Inleiding

De gemeente Gorinchem wil haar productaanbod op de begraafplaats uitbreiden met een crematorium. Dit crematorium omvat uitsluitend een technische ruimte en kleinschalige afscheidsmogelijkheid, er zijn geen andere uitvaartvoorzieningen (opbaarruimte, familiekamers, aula o.i.d.) aanwezig. De komst van het crematorium heeft effecten op de exploitatie van de begraafplaats. Hierbij gaat het om de effecten ten aanzien van het aantal begravingen en asbestemmingen, de begraafplaatsexploitatie en het voorzieningenniveau van de asbestemmingen. De ontwikkeling van een crematorium betekent voor de inwoners van Gorinchem een vergroting van de mogelijkheden van lijkbezorging. Dit zal effect hebben op de behoefte aan de afzonderlijke begraafvormen en de daaraan gerelateerde capaciteit op de begraafplaats. In deze analyse worden de effecten van de komst van het crematorium in beeld gebracht, zowel ruimtelijk als financieel.

2 Huidige situatie

2.1 Behoeftte en capaciteit

In de gemeente Gorinchem wordt actief begraven op de begraafplaats De Haarhof. Er zijn nog twee andere gemeentelijke begraafplaatsen aanwezig, deze worden echter nog maar beperkt gebruikt. In bijlage A is voor begraafplaats De Haarhof een behoefte- en capaciteitsbepaling uitgevoerd op basis van de door de gemeente aangeleverde gegevens.

Uit de behoefte- en capaciteitsanalyse kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

Tabel 1: Overzicht begraafbehoefte en -capaciteit alle begraafplaatsen								
Begraafplaats	Behoeftte	Totale capaciteit	Beschikbare capaciteit = aantal vrije graven	Zonder maatregelen begraven tot	Graven onbepaalde tijd	Wordt er geruimd?	Overcapaciteit (totale capaciteit - behoefte) bij begraafcyclus	Overcapaciteit na aftrek graven onbep. Tijd
De Haarhof, Gorinchem	1.331	1.762	534	2026 (excl te ruimen graven)	50	ja	431	381

Op de begraafplaats zijn 69 graven aanwezig die op korte termijn geruimd kunnen worden, deze zijn niet meegenomen als vrij te gebruiken graven.

Uit de behoefte- en capaciteitsbepaling kan worden geconcludeerd dat in ieder geval tot 2026 voldoende ruimte op de begraafplaats aanwezig is. De verwachting is dat in de periode tot 2026 de volgende situaties zich voor gaan doen:

- Op de begraafplaats is de verhouding tussen nieuwe uitgifte van graven en bijzettingen in bestaande graven 60% - 40%. Aangezien er in drie lagen begraven wordt en gezien de leeftijd van de begraafplaats is de verwachting dat deze verhouding gaat verschuiven naar minimaal 50% - 50%.
- Er zijn 69 graven aanwezig die al op korte termijn geruimd kunnen worden. Dit aantal is gebaseerd op de mate van lijkvertering die is vastgesteld bij het uitvoeren van een proefruiming in september 2015.
- Van bestaande graven zal in de komende periode (vanaf 2022) afstand worden gedaan, ook zal van algemene graven sprake zijn van het aflopen van de uitgiftetermijn. Hierdoor komen graven in aanmerking voor ruiming en dus weer beschikbaar voor nieuwe begravingen.
- Er is een afname van het aantal begravingen in de afgelopen periode, deze trend zal naar verwachting stabiliseren of verder doorzetten.

Zoals zichtbaar is in voorgaande tabel is er op de begraafplaats op lange termijn (2040) een overcapaciteit aan graven, mits er een actief begraafbeleid wordt gevoerd waarbij de graven waarvan de grafrechten zijn vervallen worden geruimd en opnieuw uitgegeven. Deze overcapaciteit zal door voorgaande ontwikkelingen verder toenemen.

Als gekeken wordt naar de asbestemmingen dan is navolgend beeld te geven:

Tabel 2: Overzicht asbestemmingsbehoefte en -capaciteit alle begraafplaatsen					
Begraafplaats	Behoeftte	Totale capaciteit	Beschikbare capaciteit = aantal vrije asvoorzieningen	Bijzetten tot	Overcapaciteit
De Haarhof, Gorinchem	164	252	104	2026	88

Voor de asbestemmingen kan worden geconcludeerd dat hier ook een overcapaciteit ontstaat bij een begraafcyclus van 40 jaar.

2.2 Analyse lijkbezorging

In onderstaand overzicht wordt de lijkbezorging weergegeven aan de hand van de verloven tot begraven verleend in de gemeente Gorinchem in de jaren 2013 en 2014. In Gorinchem bevinden zich een ziekenhuis en een aantal verzorgingstehuizen. Aangenomen kan worden dat overledenen die elders woonden een sterke binding hebben met de gemeente waar men woonachtig is voordat men in het ziekenhuis of verzorgingshuis terecht is gekomen. Op basis van de gegevens van de gemeente is te herleiden dat van het totaal van 458 verleende verloven, er 268 mensen uit Gorinchem komen (59%), 190 overledenen (41%) komen van elders.

Op basis van de registratie van de gemeente bij de verleende verloven, er vanuit gaande dat dit representatief is voor de bewoners van Gorinchem, is te concluderen dat van het totaal aantal verloven (458 stuks) er 202 verloven tot cremieren zijn. Hiermee komt het crematiecijfer in de gemeente Gorinchem op 44%.

Dit crematiecijfer is toe te passen op het aantal overledenen dat uit Gorinchem komt (268 stuks) en kan worden gecombineerd met de begraafgegevens van De Haarhof. Dit is in navolgende tabel weergegeven.

Omschrijving		Begraven		Cremieren	
Totaal aantal verloven gemiddeld uit Gorinchem 2013/2014:	268 100%				
Verloven tot begraven/ cremieren:		149 (56%)		118 (44%)	
Hiervan komt terecht op de gemeentelijke begraafplaats:			82 (55%)		14 (12%)
Het restant komt terecht op de bijzondere begraafplaatsen of elders:			67 (45%)		104 (88%)

Uit de analyse lijkbezorging komt naar voren dat:

- het crematiecijfer in Gorinchem lager is dan het landelijk crematiecijfer (61,5%);
- het aantal asbestemmingen dat op de begraafplaats De Haarhof terecht komt relatief laag is.

NB De analyse lijkbezorging kent een grote onzekerheidsfactor door de vrije keuze die mensen hebben in het kiezen van de locatie waar zij begraven/gecremeerd willen worden. Hierdoor kan er sprake zijn van bijvoorbeeld mensen die kiezen voor de begraafplaats in Gorinchem terwijl zij geen binding hebben met Gorinchem.

2.3 Huidige exploitatie

Door de gemeente Gorinchem is een overzicht gegeven van de jaarrekeningen van 2013 en 2014. Hieruit is navolgend beknopt overzicht gedestilleerd.

	2013	2014
Totaal uitgaven	427.894,36	431.314,52
Totaal inkomsten	-373.436,50	-294.592,88
Saldo	54.457,86	136.721,64
kostendekkendheid	87%	68%

In navolgende tabel is een overzicht opgenomen van de baten uit de verschillende grafrechten.

		2013	2014
617870 baten grafrechten	42420I overige goederen en diensten incidenteel	0	1.024,29
	80730 opbrengst begraafrechten	-284.160,50	-214.143,69
	80750 opbrengst begraafrechten algemeen graf	0	0
	80930 opbrengst vergunning grafmonumenten	-8.906,00	-8.719,00
	80940 opbrengst begraafrecht asbezorging	-9.299,00	-14.033,00
	80950 begraafrecht diverse opbrengsten	-4.494,00	-3.567,00
	80960 afkoop onderhoud monument/beplanting	-66.577,00	-55.154,48
	80970 afkoop onderhoud monument algemeen graf	0	0
Totaal inkomsten F732		-373.436,50	-294.592,88

De terugloop aan inkomsten in 2014 wordt veroorzaakt door een terugloop in het aantal nieuwe begravingen op de begraafplaats waardoor de hieraan gekoppelde rechten (begraafkosten, grafrechten en onderhoud) niet geïnd zijn. Ook kiezen meer mensen voor een kortere termijn van verlengen en afkoop van onderhoud waarvoor een lager tarief geldt.

2.4 Beoogde realisatie crematorium

De gemeente Gorinchem wil haar productaanbod op de begraafplaats uitbreiden met een crematorium. Dit crematorium omvat uitsluitend een technische ruimte en kleinschalige afscheidsmogelijkheid, er zijn geen andere uitvaartvoorzieningen (opbaarruimte, familiekamers, aula o.i.d. aanwezig). De realisatie van het crematorium was beoogd op een uitbreidingsperceel aan de zuidzijde van de begraafplaats, zie hiervoor navolgende afbeelding. De realisatie op de uitbreidingslocatie zou worden gecombineerd met de realisatie van nieuwe grafvelden. De kosten voor de uitbreiding moeten worden gedekt uit de inkomsten uit de uitgifte van graven, de realisatie van de uitbreiding heeft dus een verhoging van de tarieven tot gevolg.

Figuur 1: beoogde realisatie crematorium

3 Effecten crematorium

3.1 Inleiding

De gemeente is voornemens om een crematorium te realiseren bij begraafplaats De Haarhof. Oprichting en ingebruikname van dit crematorium zal naar verwachting een verschuiving veroorzaken in het gebruik van de begraafplaats. Landelijk gezien is de huidige trend in lijkbezorging dat steeds vaker wordt gekozen voor crematie in plaats van het meer traditionele begraven in de grond waardoor ook met een kleiner verzorgingsgebied een crematorium kan worden geëxploiteerd. In de navolgende paragraaf wordt hier verder op ingegaan.

De nadere analyse van de effecten van het crematorium resulteert in effect op de gemeentelijke begraafplaats, met name ten aanzien van de in de vorige paragraaf berekende begraafbehoefte, de daaraan gerelateerde overcapaciteit en de exploitatie van de begraafplaats.

3.2 Uitgangspunten

Gebruik asbestemmingslocatie

Uit de praktijk is gebleken dat de mate waarin een asbestemming op een begraafplaats plaatsvindt onder andere afhankelijk is van de afstand tussen het crematorium en die begraafplaats en de afstand van het crematorium (met begraafplaats) tot de woonplaats van de nabestaanden.

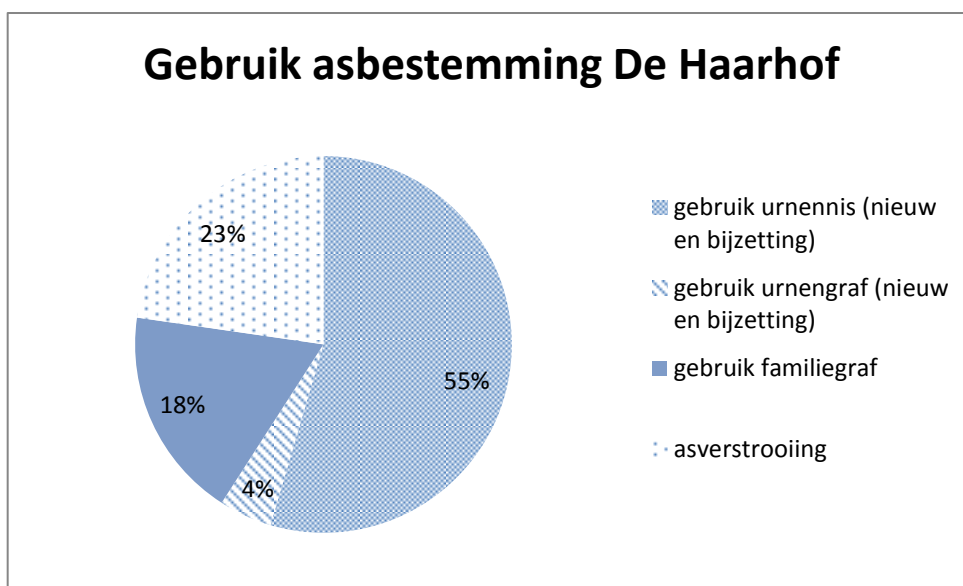
Een asbestemmingslocatie dicht bij de woonplaats heeft de voorkeur boven een asbestemmingslocatie verwijderd van de woonplaats. Een begraafplaats, direct grenzend aan een crematorium of in de directe nabijheid van een crematorium binnen de eigen gemeente heeft meer kans dat de asbestemming daar terecht komt dan wanneer zich een crematorium op grotere afstand bevindt. Vestiging van een crematorium aangrenzend aan de begraafplaats zorgt ervoor dat het aantal asbestemmingen dat plaatsvindt op de gemeentelijke begraafplaats naar verwachting zal stijgen.

Uit ervaring blijkt dat de onderverdeling van asbestemmingen (asverstrooiingen, urnenplaatsen, bijzettingen) nauwelijks beïnvloedbaar is, tenzij er sprake is van sterke kwaliteitsverschillen en prijsverhoudingen. De verhouding begravingen ten opzichte van crematies is daarentegen wel beïnvloedbaar. Uit ervaringscijfers blijkt dat het aanbod van kwalitatief goede voorzieningen voor asbestemmingen in combinatie met de autonome stijging van het crematiecijfer kan leiden tot een duidelijke verschuiving richting meer asbestemmingen. Dit betekent tegelijkertijd dat, om het percentage asbestemmingen dat terecht komt op de begraafplaats in de gemeente Gorinchem te behouden of te vergroten, het van belang is om over kwalitatief hoogwaardige asbestemmingen te beschikken. De gemeente heeft een eerste globale voorverkenning uitgevoerd met marktpartijen waarbij de verwachting voor het aantal uit te voeren crematies op ca. 400 is geschat (bijlage behorende bij B&W voorstel 11797/int1775 – 8 augustus 2012). Op basis van de in 2013 en 2014 verleende verlopen tot cremieren voor zowel bewoners van Gorinchem als bewoners uit de regio die zijn overleden in Gorinchem zou het gaan om ca. 200 crematies per jaar, zie ook paragraaf 2.2.

Onderverdeling asbestemmingen

Voor begraafplaats De Haarhof is het van belang een inschatting te kunnen maken van het aantal crematies in het op te richten crematorium waarvoor gebruik zal worden gemaakt van de voorzieningen op de begraafplaats. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van huidige ervaringen en cijfers om de onderverdeling in asbestemmingen te bepalen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het crematorium naast de huidige begraafplaats wordt opgericht.

De huidige verdeling van de asbestemmingen op begraafplaats De Haarhof is als volgt (gemiddelde 2010-2014):

Geconcludeerd wordt dat relatief veel gebruik wordt gemaakt van de aanwezige nissen op de begraafplaats. De uitgifte van nieuwe nissen is beperkt, er mogen maximaal 3 asbussen per nis/graf worden geplaatst.

3.3 Ontwikkeling lijkbezorgingen

De ingebruikname van het crematorium direct naast de huidige begraafplaats zal effect hebben op het gebruik van de begraafplaats. Dit heeft daarmee een opstuwend effect op de behoefte aan urnenplaatsen en mogelijkheden voor asverstrooiing op de gemeentelijke begraafplaats terwijl tegelijkertijd het aantal begravingen zal afnemen. Op basis van het huidig crematiecijfer van de gemeente Gorinchem en de begraafgegevens is bepaald dat het aantal crematies dat in de huidige situatie op De Haarhof terecht komt op zal lopen van 16 per jaar in 2015, tot circa 21 asbestemmingen per jaar in 2039. Met de realisatie van het crematorium kunnen twee ontwikkelscenario's worden aangegeven. Deze worden navolgend toegelicht.

1. Stijging crematiecijfer naar landelijk crematiecijfer.

Zoals geconstateerd is het crematiecijfer in Gorinchem lager dan het landelijk crematiecijfer. Met de realisatie van het crematorium kan worden uitgegaan van een stijging naar dit landelijk cijfer in de komende 25 jaar. Het effect hiervan op de verdeling tussen het aantal lijkbezorgingen en asbestemmingen is in navolgende tabel weergegeven.

		Huidig: crematiecijfer 44%						Toename crematiecijfer naar landelijk: 61,5%					
Tabel 04:		Prognose totaal aantal particuliere begravingen en asbestemmingen, 2015 t/m 2039						Prognose totaal aantal particuliere begravingen en asbestemmingen, 2015 t/m 2039					
Periode		Totaal aantal	+	Aantal lijkbezorgingen	%	Aantal asbestemmingen	%	Totaal aantal	+	Aantal lijkbezorgingen	%	Aantal asbestemmingen	%
2015 -	2019	461,2	461,2	374,4	81%	86,8	19%	461,2	461,2	373,6	81%	87,6	19%
2020 -	2024	480	941,2	390	81%	90,4	19%	480	941,2	369,6	77%	110,4	23%
2025 -	2029	505,6	1.446,8	410,8	81%	95,2	19%	505,6	1.446,8	374,1	74%	131,5	26%
2030 -	2034	537,6	1.984,4	436,8	81%	101,2	19%	537,6	1.984,4	397,8	74%	139,8	26%
2035 -	2039	556,8	2.541,2	452,4	81%	104,8	19%	556,8	2.541,2	412,0	74%	144,8	26%
Totaal				2064,4		478,4				1927		614,0	

Dit betekent dat in de periode 2015-2039 in totaal een behoefte bestaat aan 614 asbestemmingen op de begraafplaats, dit heeft echter wel een afname in het aantal begravingen tot gevolg.

2. Stijging van het gebruik van asbestemmingen op De Haarhof

Op dit moment komt van het totaal aantal verloven tot cremeren slechts 12% op de gemeentelijke begraafplaats terecht. Met de komst van het crematorium is de verwachting dat het gebruik van de asbestemmingen op de begraafplaats zal toenemen. Hierin zijn verschillende stijgingen mogelijk. Een stijging naar 100% is niet reëel aangezien er vele mogelijkheden zijn van asbestemmingen zoals bewaren thuis, asverstrooiing op zee/in de lucht/elders, bijplaatsing in graf/nis elders etc. Navolgend is een toename van het gebruik in asbestemmingen doorgerekend met hierbij de waarschijnlijkheid aangegeven.

	12%	20%	40%	60%
gebruik urnennis (nieuw en bijzetting)	12	20	40	60
gebruik urnengraf (nieuw en bijzetting)	1	2	3	5
gebruik familiegraf	4	7	13	20
asverstrooiing	5	8	17	25
waarschijnlijkheid				

3.4 Ruimtelijk effect

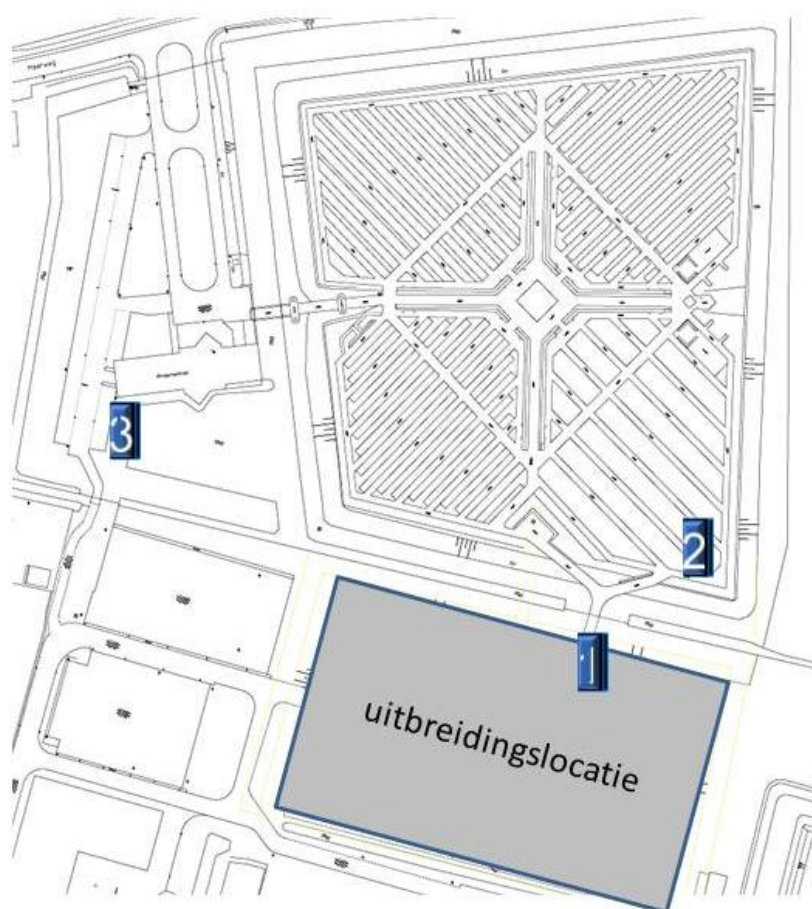
De realisatie van het crematorium was beoogd op een uitbreidingsperceel aan de zuidzijde van de begraafplaats. Op basis van de uitgevoerde behoefte- en capaciteitsbepaling (paragraaf 2.1) komt naar voren dat zonder te ruimen er ruimte op de begraafplaats is tot 2026. Op basis van een actief ruimingsbeleid op de begraafplaats ontstaat er op lange termijn overcapaciteit op de begraafplaats. Naar aanleiding van de uitgevoerde behoefte- en capaciteitsbepaling kan worden geconcludeerd dat uitbreiding van de begraafplaats niet nodig is om in de behoefte aan graven te voorzien.

Het beoogde crematorium zal uitsluitend een technische ruimte bevatten en kleine ruimte voor afscheid. Er zullen geen aanvullende uitvaartvoorzieningen worden gerealiseerd. De maximale grootte voor een dergelijk crematorium bedraagt 200 m². Voor het realiseren van het crematorium zijn drie opties aan te geven:

1. Realisatie op uitbreidingslocatie: deze locatie zou dan uitsluitend gerealiseerd worden ten behoeve van het crematorium. Dit is een relatief dure oplossing aangezien de uitbreiding nog niet gerealiseerd is, kosten voor de uitbreiding komen mogelijk voor rekening van de gemeente, met een negatief effect op de exploitatie van de begraafplaats.
2. Realisatie op het vierde kwadrant: De oppervlakte van het nog lege kwadrant op de begraafplaats is ca. 5000 m² met in totaal 440 graven. Met de realisatie van het crematorium zal slechts een klein deel van het kwadrant worden ingenomen. Er zullen minimaal nog 400 graven beschikbaar blijven ten behoeve van begravingen. Hiermee kan voor langere termijn in de behoefte aan graven worden voorzien.
3. Realisatie nabij de aanwezige uitvaartvoorziening: Aan de zuidzijde van de aanwezige parkeerplaats en uitvaartvoorziening is ruimte aanwezig waar het crematorium gerealiseerd zou kunnen worden.

Op navolgende afbeelding worden de verschillende opties weergegeven.

Figuur 2: opties realisatie crematorium

3.5 Financieel effect

Navolgend worden de financiële effecten van de komst van een crematorium in beeld gebracht, op basis van de scenario's zoals deze zijn geschetst in paragraaf 3.3. Hierbij zijn de door de gemeente aangeleverde gegevens met betrekking tot de uitgifte van graven en asvoorzieningen uitgangspunt samen met het tarief voor 2014. 2015 is als jaar van realisatie van het crematorium genomen.

Scenario 1: stijging crematiecijfer

In scenario 1 is een stijging van het crematiecijfer van het huidige (44%) naar het landelijke crematiecijfer (61,5%) in beeld gebracht. Voor de exploitatie van De Haarhof is voor de komende 40 jaar in navolgende grafiek een ontwikkeling van de baten weergegeven. Hierbij is enkel gekeken naar uitgifte van graven, bijzettingen in graven en uitgifte van asvoorzieningen. Inkomsten uit overige posten (verlengingen, opgravingen, verstrooiingen) zijn in deze grafiek niet meegenomen. Aangezien voor een uitgifte van een graf meer inkomsten worden ontvangen dan voor de uitgifte van een asvoorziening zullen de inkomsten op termijn teruglopen.

- De realisatie van een uitbreiding van de begraafplaats is niet nodig om in de behoefte aan graven te voorzien;
- Het crematorium kan op verschillende locaties op of naast begraafplaats gerealiseerd worden;
- Een toename van het gebruik van de asbestemmingen op begraafplaats zal zorgen voor toename van de inkomsten op de begraafplaats uit asbestemmingen.
- Een toename van het crematiecijfer zal zorgen voor een afname in het aantal begravingen. Door het verschil in opbrengsten tussen begraving en asbestemming zal op termijn een terugloop in exploitatieresultaat ontstaan.

Bijlage A. Behoefte en capaciteit De Haarhof

Inleiding

De gemeente Gorinchem heeft het voornemen om op de begraafplaats De Haarhof een crematorium te realiseren en de begraafplaats uit te breiden. Om te beoordelen in welke mate uitbreiding van de begraafplaats noodzakelijk is en het effect van het crematorium op de begraafbehoefte te bepalen is een behoefte- en capaciteitsbepaling uitgevoerd van de begraafplaats De Haarhof. In deze bijlage wordt eerst de behoefte- en capaciteitsbepaling toegelicht en vervolgens de berekeningen opgenomen. De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de huidige administratie.

Behoefteberekening

Om de toekomstige behoefte aan graven op de begraafplaatsen te kunnen berekenen, is het aantal begravingen en asbestemmingen van 2010 t/m 2014 in beeld gebracht door de gemeente. Hierbij is onderscheid gemaakt in uitgifte van nieuwe graven, bijzettingen in bestaande graven en asbestemmingen. Het gemiddelde van deze periode wordt beschouwd als representatieve behoefte op dit moment. Het vormt de basis van de behoeftebepaling voor de toekomst.

De toekomstige behoefte aan nieuwe graven, bijzettingen en asbestemmingen is gebaseerd op de sterfteprognose van het CBS tot 2040. Door het CBS worden op verschillende schaalniveaus prognoses uitgevoerd. Aangezien de gemeentelijke CBS cijfers door de geringe omvang van de gemeente slechts beperkt nauwkeurig zijn hanteert KYBYS de prognose voor het COROP-gebied Zuid-oost Zuid-Holland waarin de gemeente Gorinchem is gelegen. De COROP-gebieden zijn ingedeeld op basis van het zogenaamde nodale indelingsprincipe. Dit houdt in dat elk COROP-gebied een centrale kern (bijvoorbeeld een stad) heeft met een omliggend verzorgingsgebied. Er is bijvoorbeeld rekening gehouden met bestaande woonwerkrelaties. De COROP-indeling wordt gebruikt door onderzoeksinstituten als het CBS en het RIVM om statistische gegevens te presenteren. In de toegepaste CBS-prognose zijn demografische ontwikkelingen in het gebied verwerkt, zoals enerzijds de vergrijzing van de bevolking en de toename van de gemiddelde leeftijd bij overlijden en anderzijds eventuele (stedelijke) uitbreidingen en de huidige en toekomstige leeftijdsopbouw van de bevolking. Daarmee is de prognose specifiek afgestemd op het genoemde gebied.

Capaciteitsbepaling

Bij de capaciteitsbepaling is een onderscheid gemaakt tussen de beschikbare capaciteit en de totale capaciteit op de begraafplaatsen, exclusief eventuele uitbreidingsmogelijkheden. De beschikbare capaciteit is het aantal graven dat beschikbaar is voor direct gebruik. Dit zijn de graven die beschikbaar zijn voor uitgifte. Op basis van de beschikbare capaciteit kan worden bepaald tot wanneer er, in theorie zonder aanvullende maatregelen, op de begraafplaats kan worden begraven.

De totale capaciteit is het totaal aantal graven op een begraafplaats, zowel leeg als in gebruik. Dit gegeven is van belang wanneer er binnen de gemeente een beleid wordt toegepast waarbij het gewenst is dat graven na verloop van tijd weer opnieuw worden uitgegeven. Als gemiddeld is genomen dat elk graf één keer per 40 jaar geruimd en opnieuw uitgegeven wordt, dus een begraafcyclus van 40 jaar. Is hier sprake van dan kan worden bepaald of de totale capaciteit voldoende is bij begraven in een dergelijke begraafcyclus waarbij geruimde graven telkens weer opnieuw in gebruik worden genomen.

De algemene graven in de gemeente Gorinchem worden uitgegeven met een gebruikstermijn van 20 jaar. Na 20 jaar worden deze graven in principe geruimd waarbij de nabestaanden de keuze hebben om de aanwezige resten op te graven en te herbegraven in een nieuw particulier graf.

Door de gemeente Gorinchem worden op de begraafplaats De Haarhof graven uitgegeven met rechten voor onbepaalde tijd. Aangezien deze graven in principe niet in aanmerking komen voor ruiming vormen ze geen onderdeel van de bruikbare capaciteit voor een begraafcyclus. Op basis van de aanwezige administratie is bepaald dat het totaal aantal graven voor onbepaalde tijd op de (delen van de) begraafplaatsen waar nog actief wordt begraven 53 stuks is.

Berekeningen

Tabel 01: Gegevens begraafplaats Haarweg (bron: gemeente Gorinchem)			
Oppervlakte	Aantallen / oppervlak		Opmerkingen
Aanwezige gebouwen	478	m ²	
Parkeerplaats	618	m ²	
Strooiveld	225	m ²	
Grafvelden	17.363	m ²	
Groenranden + overig verharding	7.629	m ²	
Totaal begraafplaats	26.313	m ²	
Totaal voor Bruto grafoppervlak	24.992	m ²	
Aantal bezette part. urnenplaatsen	148	st	
Aantal reserveringen	0	st	
Vrije particuliere urnenplaatsen	104	st	
Totaal aantal urnenplaatsen	252	st	
Begraafcyclus algemene graven	20	jaar	
Aantal bezette graven	1.228	st	53 stuks graven met rechten voor onbepaalde tijd
Aantal reserveringen	0	st	
Vrije graven	534	st	incl. 440 graven vierde kwadrant
Totaal aantal graven	1.762	st	

Op de begraafplaats De Haarhof wordt in drie begraaflagen begraven. Er worden op de begraafplaats algemene en particuliere graven uitgegeven. Het is uitsluitend op verzoek mogelijk om op deze begraafplaats graven te reserveren, de grafrechten dienen dan direct te worden voldaan.

Overzicht uitgifte particuliere graven op begraafplaats De Haarhof

Op basis van de verkregen gegevens is het gemiddeld aantal nieuwe grafuitgiften berekend over de afgelopen periode. Navolgend staan in tabel 02 de grafuitgiften voor de particuliere graven.

Tabel 02: Aantal begravingen en asbestemmingen in particuliere graven, 2010 t/m 2014											
Jaar	Totaal ¹	Particuliere graven				Asbestemmingen				Asverstrooiing	
		aantal	Aantal nieuw (%) ²	Aantal bijzettingen	(%) ²	aantal nieuw	(%) ²	aantal bijzettingen	%	aantal	%
2010	89	50	56	28	31	5	6	3	3	3	3
2011	112	49	44	32	29	12	11	10	11	9	10
2012	81	37	46	28	35	7	9	4	4	5	6
2013	91	44	48	34	37	3	3	5	6	5	6
2014	75	37	49	25	33	2	3	6	7	5	6
Totaal	448	217		147		29		28		27	

Gemiddeld	89,6	43,4	48,4	29,4	32,8	5,8	6,5	5,6	6,3	5,4	6,1
1 In de kolom 'Totaal aantal' is het aantal begravingen en asbestemmingen opgenomen. 2 De percentages nieuw graf, bijzettingen en asbestemmingen hebben betrekking op de kolom 'Totaal aantal' van het betreffende jaar.											

Uit de cijfers blijkt dat het aantal begravingen in nieuwe graven de laatste jaren afneemt, het aantal bijzettingen in bestaande graven en de asbestemmingen blijven constant. Welk effect de cijfers uit tabel 2 hebben op de jaarlijkse behoefteprognose, afgezet tegen de sterfteprognose voor de begraafplaats De Haarhof, is weergegeven in tabel 3.

Tabel 3: Prognose aantal begravingen en asbestemmingen in particuliere graven per jaar, 2015 t/m 2055												
Jaar	Sterfte-cijfer	Particuliere graven					Asbestemmingen				Asverstrooiingen	
		Totaal aantal	Index (CBS)	Aantal nieuw	%	Aantal bijzetting	%	Aantal nieuw	%	aantal bijzetting	%	aantal
2015	89,6	100	43,4	48,4	29,4	32,8	5,8	6,5	5,6	6,3	5,4	6,1
2020	94,7	106	45,9	48,4	31,1	32,8	6,1	6,5	6,0	6,3	5,7	6,1
2025	97,3	109	47,1	48,4	31,9	32,8	6,3	6,5	6,1	6,3	5,9	6,1
2030	105,0	117	50,8	48,4	34,4	32,8	6,8	6,5	6,6	6,3	6,4	6,1
2035	110,1	123	53,3	48,4	36,1	32,8	7,1	6,5	6,9	6,3	6,7	6,1
2040	112,6	126	54,6	48,4	37,0	32,8	7,3	6,5	7,1	6,3	6,8	6,1

Hieruit blijkt dat wanneer uitgegaan wordt van gelijkblijvende verhoudingen tussen de uitgifte van nieuwe graven, de bijzettingen en de asbestemmingen, er een lichte stijging zal optreden. Wat dit betekent voor de absolute begraafbehoefte voor particuliere graven op de begraafplaats per periode is uiteengezet in navolgende tabel 4.

Tabel 04: Prognose totaal aantal particuliere begravingen en asbestemmingen, 2015 t/m 2054													
Periode	Totaal aantal	+	Nieuw graf	+	Bijzetting	+	Asbestemming	+	Bijzetting as	+	Asverstrooiing aantal	+	
													2015 - 2019
2020 - 2024	480,0	940,8	232,5	455,7	157,5	308,7	31,1	60,9	30,2	59,2	29,1	57,1	
2025 - 2029	505,6	1.446,4	244,9	700,6	165,9	474,6	32,7	93,6	31,8	91,0	30,7	87,8	
2030 - 2034	537,6	1.984,0	260,4	961,0	176,4	651,0	34,8	128,4	33,8	124,8	32,6	120,4	
2035 - 2039	556,8	2.540,8	269,7	1.230,7	182,7	833,7	36,0	164,5	35,0	159,9	33,8	154,2	
Totaal	2540,8		1230,7		833,7		164,4		159,8		154,2		
Afgerond	2541		1231		834		165		160		155		

Uit voorgaande tabel is te concluderen dat:

- er tot 2040 ca. 2.065 begravingen plaats zullen vinden in particuliere graven (1.231 nieuwe graven en 834 bijzettingen in bestaande graven)
- er 480 asbestemmingen worden uitgevoerd, in nagenoeg gelijke verhouding verdeelt over nieuwe urnengraven of –nissen, bijzettingen en asverstrooiingen.

Ook voor de uitgifte van algemene graven is deze behoeftebepaling uitgevoerd, deze staat in navolgende tabellen weergegeven.

Tabel 5: Aantal begravingen in algemene graven, 2010 t/m 2014		
Jaar	Totaal ¹	Algemeen graf
	aantal	aantal
2010	16	16
2011	10	10
2012	18	18
2013	16	16
2014	8	8
Totaal	68	68

Gemiddeld	13,6	13,6
------------------	-------------	-------------

Op basis van de sterfteprognose van het CBS en de huidige uitgifte zal er een stijging van het jaarlijks aantal begravingen in algemene graven plaats vinden van ca. 14 in 2015 naar ca. 18 begravingen per jaar. Uitgaande van een cyclus van 20 jaar waarna de algemene graven worden geruimd in combinatie met de inventarisatiegegevens en de prognose van het CBS kan de behoefte aan het aantal benodigde algemene graven worden bepaald.

Tabel 6: Prognose totaal aantal algemene begravingen en asbestemmingen, 2015 t/m 2044

Periode		Totaal aantal begravingen	+	Nieuwe graven	+ cyclus 20 jaar
2015	- 2019	69,9	69,9	23,3	
2020	- 2024	72,9	142,8	24,3	
2025	- 2029	76,7	219,5	25,6	
2030	- 2034	81,6	301,1	27,2	
					100,4
2035	- 2039	84,5	385,7	28,2	

De komende jaren zullen er ca. 386 begravingen plaats gaan vinden in algemene graven op de begraafplaats De Haarhof. Met de begraafcyclus van 20 jaar houdt dit in dat door cyclische ruiming van graven en begraven in graven met drie lagen er ca. 100 graven nodig zijn voor de begravingen in algemene graven.